

2022

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-204 (CBCS)

HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE AND
GENERAL GRAMMAR

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः। (देवनागर्या)

Group—A

1. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

2×2

(a) 'उपनिषदिति' शब्दस्य कोऽर्थः?

'उपनिषद्' शब्दस्य अर्थः की?

(Turn Over)

(b) कि नाम पुराणम्? कति महापुराणानि? तेषु द्वयोर्नाम लिख्यताम्।

पुराण काके बले? महापुराण कयटि? येकोनो दुटिर नाम लेखो।

(c) कि नाम आयुर्वेदशास्त्रम्?

आयुर्वेदशास्त्र की?

2. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

2×4

(a) कि नाम वेदाङ्गम्? तत्कतिविधम्? कानि च तानि? एतेषु द्वयोः स्वरूपमालोच्यताम्।

वेदाङ्ग की? वेदाङ्ग क'टि ओ की की? येकोनो दु'टिर स्वरूप आलोचना कर।

(b) भासस्य कति नाटकानि प्राप्यन्ते? तेषां नामानि विलिख्य उतसस्थलानि पर्यालोच्यन्ताम्।

भासेर क'टि नाटक पाओया याय? तादेर नाम उल्लेख करे
उत्सम्भुलि विचार कर।

(c) टीका लेख्या — चरकसंहिता।

टीका लेख — चरकसंहिता।

3. एक प्रश्न: समाधेय: —

1×8

(a) ध्रुपदीसंस्कृतसाहित्ये महाकविकालिदासस्य कृतीनां परिचयः प्रदेयः।

ধ্রুপদী সংস্কৃতসাহিত্যে মহাকবি কালিদাসের কৃতীগুলির পরিচয় দাও।

(b) ऋग्वेदीयसंवादसूक्तविषये एको विबन्धो विरच्यताम्।

ঋগ্বেদের সংবাদসূক্ত বিষয়ে একটি নিবন্ধ রচনা কর।

Group-B

4. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

(a) रिक्तस्थानं पूरयतु —

রিক্তস্থান পূরণ কর —

(i) अहं ग्रामं ——— (ङिगम् - लट्)।

अहं ग्रामं ——— (ङिगम् - लट्)।

(ii) त्वं किं ——— (ङिक् - लृट्)?

त्वं किं ——— (ङिक् - लृट्)।

(b) किं नाम पदम्?

किं नाम पदम्?

(c) रिक्तस्थानं पूरयतु —

रिक्तस्थानं पूरणं कर —

(i) ——— पुस्तकं पठन्ति।

——— पुस्तकं पठन्ति।

(ii) ——— आम्रं खादिष्यथ।

——— आम्रं खादिष्यथ।

5. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×4

(a) दृश् - धातोः लटि पुरुषत्रयस्य एकवचन-बहुवचनरूपाणि लिखन्तु।

दृश् - धातुर लट् लकारের তিনটি পুরুষের একবচন-বহুবচনের রূপগুলি লেখ।

(b) फल-शब्दस्य सप्तसु विभक्तिषु एकवचनरूपाणि लिख्यन्ताम्।

ফলশব্দের সাতটি বিভক্তির একবচনের রূপগুলি লেখ।

(c) संस्कृतभाषया अनुद्यताम् —

संस्कृतभाषाय अनुवाद कर —

আমরা বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়ের ছাত্র। এই বিশ্ববিদ্যালয় আমাদের খুব প্রিয়। এই স্থান বৃক্ষরাজিতে পরিপূর্ণ। এর প্রাকৃতিক সৌন্দর্য সবাইকে মুগ্ধ করে।

6. एकः प्रश्नः समाधेयः —

1×8

(a) व्याकरणे कति कारणाणि? कानि च तानि? सोदाहरणं तेषां लक्षणं विलिख्यताम्।

ব্যাकरणে কতগুলি কারক আছে? সেগুলি কী কী?

উদাহরণসহকারে তাদের লক্ষণ লেখ।

(b) অনুচ্চদং পঠিত্বা প্ৰহ্নানামুত্ৰং দেয়ম্ —

অনুচ্ছেদটি পড়ে প্রশ্নগুলির উত্তর দাও —

হরিশচন্দ্রস্য গুণানাকণ্য তস্য পরীক্ষার্থং বিশ্বামিত্রস্তং নৃপমুপাগমৎ।
তন্তস্য সাকোষং রাজ্যমযাচত চ। নৃপোইপি তৎপ্রার্থনয়া কৃতার্থমাত্মানং
মহ্যমানঃ সবহ্মানঃ তস্মৈ তদেব সমর্পিতবান্। রাজানমেবং নিঃস্বং
বিধায় বিশ্বামিত্রোৎবদৎ-মহীপাল! ন হি দানমদক্ষিণং সাজ্জম্। অতো
দেহি মে দক্ষিণাম্। ধর্মপ্রাণো রাজা তদা সপুত্রাং পত্নীমাত্মানং চ
বারাণস্যাং বিক্রীয় তস্মৈ দক্ষিণামযচ্ছৎ।

(i) হরিশচন্দ্রস্য পরীক্ষার্থং কঃ উপাগমৎ?

(ii) হরিশচন্দ্রঃ কিং সমর্পিতবান্?

(iii) কীদৃশং দানং ন সাজ্জম্?

(iv) রাজা কেন প্রকারেণ দক্ষিণামযচ্ছৎ?

2022

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-205

PHILOSOPHY-I

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः। (देवनागर्या)

Group-A

1. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् --

2×2

(a) अज्ञानस्य शक्तिः कतिविधा? काश्च ताः?